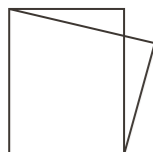

“Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”.

Professionstanker hos jordemoderstuderende i Danmark

Anne-Louise Karstoft Klein, lektor, Jordemoderuddannelsen UC Syd, Anne-Lisbeth Nyvang, lektor, Jordemoderuddannelsen UC Syd & Christina Prinds, lektor, Syddansk Universitet, Sygehus Sønderjylland

Tanker om kommende profession og arbejdsliv, umiddelbart før jordemoderstuderende afslutter uddannelsen, er sparsomt belyst, og ikke i en dansk kontekst. I et kvalitativt studie undersøges otte jordemoderstuderendes tanker om jordemoderprofessionen og overvejelser om det jordemoderarbejde, de står på tærsklen til at varetage selvstændigt. Fundene peger på ambivalens i form af såvel glæde og forventning som bekymring og tvivl i forhold til arbejdet, og i sammenhæng hermed, tanker om at være god nok og at kunne holde til det. Der udtrykkes behov for at dele erfaringer med andre nyuddannede jordemødre.

Baggrund

Transitionen fra studerende til professionel har i de senere år været undersøgt videnskabeligt (Böwadt & Vaaben, 2021;

Røn, 2016). Også transitionen fra jordemoderstuderende til jordemoder er undersøgt. Nyuddannede jordemødres oplevelser er undersøgt, set i lyset af forskellige vilkår eller støttende tiltag ifm. transitionen (Patterson et al., 2019; Stulz et al., 2021). Norris (2019) finder, at relationelle aspekter har stor betydning, og at en oplevelse af at føle sig tryk og accepteret på ansættelsesstedet har betydning for oplevelsen af at være nyuddannet og opbygge tillid til egne evner. Patterson et al. (2019) har undersøgt, hvordan nyuddannede jordemødre oplevede at være forberedt til praksis, og om noget, efter endt uddannelse, kunne få dem til at føle sig støttede i transitionen. Ud over at føle sig klædt på med stærk jordemoderfaglig viden og praktiske færdigheder angav de nyuddannede, at det at opbygge tillid til egne evner og modtage kontinuerlig støtte var

“Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”

Hvor ambivalensen udtrykkes som **en pendulering imellem glæde og bekymring**, ses det ligeledes, hvordan frygten og glæden ikke bare eksisterer på skift, men er sameksisterende, og hvordan det ansvar, som bæres med ærefrygt, samtidig er en glæde.

centralt. Lauder et al. (2008) beskriver, at jordemoderstuderende føler sig klædt på til at skulle praktisere som færdiguddannede, og at de primært oplever sig støttede af familie og venner.

Internationalt er der forsket i, hvordan overgangen til jordemoderfaget opleves af nyuddannede jordemødre. Der er, nationalt og internationalt, mere sparsom viden, der belyser jordemoderstuderendes tanker om faget og det fremtidige arbejde. Det forekommer væsentligt at udforske, bl.a. set i lyset af den krise, jordemoderfaget i Danmark ses at være i. Mere end hver tredje jordemoder i Danmark, der er uddannet i 2015/2016, har forladt fødegangsarbejdet. En del uddanner sig videre i forlængelse af deres jordemoderfaglighed eller gør brug af den i andre arbejdsfunktioner, men det virker paradoksalt, at en attraktiv uddannelse

har en stor del af færdiguddannede, der forlader en central del af arbejdsområdet hurtigt efter endt uddannelse (Lind, 2021).

Løn- og arbejdsvilkår kan have betydning for dette. Desuden har der været fokus, i medier og fra politisk side, på vilkår for gravide og fødende i svangreomsorgen i Danmark (Pallesen et al., 2018; Ravn, 2020). Mastrup Knudsen (2022) har beskrevet, hvordan en professionsidentitet som jordemoder bl.a. udvikles i relationen til de gravide og fødende, men også i de institutionelle rammer, der virkes i. At arbejde som jordemoder under pressede vilkår og rammer formodes derfor at kunne farve oplevelsen af sig selv som jordemoder og muligheden for at gøre arbejdet ud fra faglig overbevisning.

I et kandidatspeciale om jordemødres oplevelse af at være nyuddannede peges på, at selvom nyuddannede er kompetente, når de starter i praksis, er de sårbare og har individuelle behov med brug for tid til fortsat læring og støtte. Særligt har oplevelsen af meningsfuldhed, ambivalens og arbejdslivsfylde potentiel betydning ift. at blive i professionen (Mørholm, 2017). Den danske jordemoderuddannelse består af en teoretisk og en klinisk del, hver repræsenteret af 105 ECTS-points (Jordemoderuddannelsen, 2021). I Danmark har jordemoderuddannelsen, som den eneste i de nordiske lande, direct entry (Gottfredsdottir et al., 2022). Formålet med dette studie var at udforske tanker om kommende profession og arbejdsliv hos jordemoderstuderende i slutningen af den danske bacheloruddannelse.

Ansvar for liv og død, som også er en del af jordemoderarbejdet, er knyttet til frygt for ikke at være god nok.

Metode

Studiet har et fænomenologisk-hermeneutisk afsæt og blev udført som en kvalitativ interviewundersøgelse. Interviewene tog udgangspunkt i en semi-struktureret interviewguide. Tre hovedtemaer tog afsæt i aspekter relateret til tanker om kommende profession og arbejdsliv og i eksisterende viden om behov for støtte i overgangen fra studerende til færdiguddannet. Et tema var rettet mod tanker om jordemoderprofessionen før påbegyndt og umiddelbart før afsluttet uddannelse, for at perspektivere tidligere og aktuelle tanker om professionen og arbejdet. Et tema havde fokus på tanker om jordemoderens ansvar og kompetencer for at belyse oplevelsen af at skulle håndtere ansvar og selvstændighed som nyuddannet. Et tema omhandlede rammer for jordemoderarbejdet, og hvordan arbejdsvilkår har betydning for tanker om det kommende arbejdsliv, herunder i særlig grad overvejelser om behov for støtte som nyuddannet.

Der blev gennemført en pilottest af interviewguiden med jordemoderstuderende på 6. semester og en færdiguddannet jordemoder, hvilket førte til justering af et enkelt spørgsmål omhandlende behov for støtte, så det fremstod mere klart. Jordemoderstuderende på 7. semester blev i efteråret 2022 via studiemail inviteret til at deltage. Der blev tilstræbt et udvalg af 8-10 studerende, svarende til 25-30 procent af det aktuelle hold, da det vurderedes at kunne bidrage til en heterogen gruppe i forhold til alder, anden uddannelsesmæssig baggrund og afvikling af klinisk uddannelse på forskellige kliniske uddannelsessteder tilknyttet Jordemoderuddannelsen, UC Syd.

Otte studerende deltog, som havde afviklet deres kliniske uddannelse på fem (ud af i alt seks) uddannelsessteder. De studerende var 22-32 år og havde forskellig uddannelsesmæssig baggrund forud for optagelse på jordemoderuddannelsen, herunder havde nogle enten en kort videregående uddannelse, et

gennemført semester på en mellemlang videregående uddannelse eller en mellemlang videregående uddannelse inden for sundhedsområdet. Gruppen afspejler dermed den diversitet, der kendetegner studerende på jordemoderuddannelsen. Alle havde i undersøgelsesperioden søgt arbejde som jordemoder i det offentlige sundhedsvæsen efter gennemført uddannelse.

Vores forforståelse var, at den turbulens, der aktuelt er omkring jordemoderfaget ift. løn- og arbejdsvilkår, har negativ betydning for forventningen til og graden af bekymring for arbejdet som jordemoder hos studerende i slutningen af uddannelsen. Desuden formodede vi, at tanker om sårbarhed knyttet til det at være nyuddannet ville gøre sig gældende. De to interviewere har, som lektorer på jordemoderuddannelsen, undervist de rekrutterede studerende. Det blev tydeliggjort i forbindelse med rekruttering, at det ikke ville få betydning for undervisning og vejledning, om de valgte

”Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”

at deltage. Ingen af de to interviewere varetog vejledning af de studerende i forbindelse med udarbejdelse af bachelorprojekter.

Studiet blev gennemført i overensstemmelse med principperne i Helsinki-deklarationen (World Medical Association, 2013). De studerende blev informeret både skriftligt og mundtligt om formålet, fortrolighed og anonymitet samt informeret om, at de til enhver tid kunne trække sig fra deltagelse. Audiooptagelser af interviewene blev slettet efter transskription, og transskriptioner blev opbevaret i overensstemmelse med Datatilsynets gældende regler for sikker dataopbevaring (SharePoint). Da interviewet ville berøre emner, der kunne være af følsom karakter, blev der tilbudt en opfølgende samtale med én af interviewerne. Ingen havde behov for dette. De studerende er anonymiserede i studiets resultater.

Interviewene blev gennemført online eller med fysisk tilstedeværelse efter eget valg. Seks interviews blev gennemført online, og to interviews blev afviklet med fysisk tilstedeværelse på jordemoderuddannelsen. De to førsteforfattere varetog hver fire interviews, hvoraf tre online interviews var med deltagelse af én af førsteforfatterne som observatør, med henblik på efterfølgende at drøfte evt. behov for justering. Interviewene varede 26-52 min., blev optaget med diktafon og transskriberet verbatim. Transskription blev varetaget af fire jordemoderstuderende, som forud for arbejdet blev gjort bekendt med tavshedspligt, og det blev sikret, at ingen havde en relation med studerende på holdet, hvorfra deltagerne var rekrut-

teret. Der blev anvendt en transskriptionsnøgle med henblik på ensartethed.

Vi anvendte tematisk analyse, som præsenteret hos Braun & Clarke (2006, 2019), der betoner fleksibiliteten i tematisk analyse. Med en induktiv, semantisk tilgang i analysen identificerede vi temaer med udgangspunkt i den umiddelbare og eksplicite betydning af data, hvor analysen bevæger sig fra beskrivelse til fortolkning. Der blev anvendt noter og mindmaps.

De to førsteforfattere arbejdede individuelt med fordybelse i transskriptionerne, med henblik på at opnå fortrolighed med materialet. I fase to og tre udarbejdedes koder ud fra de relevante dataekstrakter, med særlig opmærksomhed på at inkludere kontekst, hvorefter foreløbige temaer blev genereret, på baggrund af en sammenfatning af koder og tilknyttede dataekstrakter. Fra fase fire arbejdede forfatterne sammen om den videre analyse: Foreløbige temaer blev kritisk gennemlæst og sammenholdt med de kodede dataekstrakter og den samlede mængde data, hvorefter der blev indkredset relevante temaer, udtrykt i 4 overtemaer, hver med 2 undertemaer. I fase fem blev de endelige temaer nuanceret og defineret, hvilket forløb over en længere periode med refleksioner, drøftelser og nye tematiseringer, blandt artiklens tre forfattere. Det mundede ud i 3 overordnede temaer, der hvert rummede væsentlige fund, med iboende modsætningsforhold og nuancer.

Resultater

I uddybningen af de tre temaer: *Ambivalens og ærefrygt*, *Bekymring og tvivl*

samt *Egenomsorg og behov for støtte* er anvendt synonymmer (S1-S8) for at sikre anonymitet.

Ambivalens og ærefrygt

Overordnet ses en dobbelthed i de studerendes tanker om deres kommende jordemoderarbejde. Det opleves meningsfuldt, og der er en positiv forventning til arbejdslivet og selvstændigheden i arbejdet. Samtidig imødeses netop selvstændigheden og det individuelle ansvar, hos nogle med frygt. At give forældrene en god oplevelse, og selv at styrkes herigennem, er centralt i tanker om det gode jordemoderarbejde: ”Det er bare så livsbekræftende på mange måder, at få lov til at være en del af noget som nogle aldrig glemmer og ja, som mange siger, gøre en forskel. Det lyder lidt sådan kliché, men det er jo virkelig det, som jeg synes er fantastisk i faget og det, som giver en så meget tilbage også.” (S5).

Facilitering af en god oplevelse beskrives som at give omsorg, håndtere dramatiske situationer under fødslen og bevare ro og overblik i akutte situationer. Der er en glæde over at komme til at opleve sig kompetent til at mestre arbejdet og at kunne bidrage positivt til en vigtig begivenhed i menneskers liv: ”Både når de står i deres værste sorg, men også når de står i deres største glæde.” (S6).

Virksomhedsområdet er større end tænkt inden uddannelsen, både angående arbejdets diversitet og jordemoderens kompetencer, og også følelsesmæssigt krævende aspekter indgår i det ændrede syn på arbejdet: ”Især det psykiske i det, at man skal forholde sig til rigtig mange forskellige

mennesker og forskellige personligheder, at man skal have så mange egenskaber med sig som jordemoder, som også i mange situationer er svære at lære, men noget man simpelthen må erfare.” (S1).

Italesættelsen af, at noget simpelthen *må* erfares, viser den kompleksitet, de studerende oplever. Samtidig med at de ser frem til selvstændigt at udøve deres kommende profession, er ambivalens til stede, hvor netop selvstændighed og ansvar er centralt: “Mange af de ting jeg glæder mig til, det er også mange af de ting, der skræmmer mig, hvis det giver mening?” (S4). Det ansvar, der kommer med selvstændigheden, rummer dermed modsatrettede følelser. Hvor ambivalensen udtrykkes som en pendulering imellem glæde og bekymring, ses det ligeledes, hvordan frygten og glæden ikke bare eksisterer på skift, men er sameksisterende, og hvordan det ansvar, som bæres med ærefrygt, samtidig er en glæde.

Bekymring og tvivl

Tanker om at kunne varetage jordemoderarbejdet godt nok er gennemgående. Travlhed opleves som en barriere for god omsorg, men også belastende i sig selv og svær at bære, fagligt og personligt. Samtidig ses bekymring over *selv* at overse noget, eller at noget kan gå galt i forbindelse med fødslen, og at *skulle* tage beslutninger uden at kunne sparre med nogen. Det er slående, at flere allerede gør sig overvejelser over, om de kan være i arbejdet både som nyuddannede og på længere sigt. Også grundlæggende vilkår i jordemoderarbejdet, uforudsigeligheden og at skulle håndtere svære og komplicerede forløb, åbner op for tvivl om at kunne holde til det: “Det kom virkelig bag på mig, at

det faktisk også kunne være så brutalt at være jordemoder.” (S1). Erfaringer fra klinisk uddannelse og oplevelsen af, med støtte fra andre, at have kunnet klare det, står frem som væsentligt, men med en tydelig bevidsthed om, at man som jordemoder kan stå alene med ansvaret: “Men selvfølgelig er det noget, man tænker på, fordi hvis der nu sker 500 andre ting midt i det hele. Så kan det jo sagtens være, at der er noget der glipper, og så er det jo stadig mit ansvar.” (S3).

Det er bemærkelsesværdigt, at både travlhed og grundlæggende vilkår forbindes med ansvar og mulig skyld, hvor blikket rettes mod *én selv* som kommende jordemoder. Ansvaret for liv og død, som også er en del af jordemoderarbejdet, er knyttet til frygt for ikke at være god nok. Flere føler sig godt klædt på teoretisk, men tvivler på, om de i praksis kan mestre situationerne: “Det skræmmer mig, at vi er derude, at der er faktisk nogen, der kan dø på min vagt, eller sådan. Det er noget af det, som jeg tror gør, at jeg synes, at det er så skræmmende, altså det der med hvis man ikke lige opdager et eller andet.” (S4).

Ansvaret betyder for flere, at de vil stille høje krav til sig selv og forsøge at gøre det godt i alle situationer, ligesom de vil være meget omhyggelige og søge at bekræfte egne skøn og handlinger ved at spørge kollegaer til råds.

Egenomsorg og behov for støtte

Tanker om at passe på sig selv, både i selve arbejdet og i balancen mellem arbejde og privatliv, er fremtrædende. Hvor det at brænde for jordemoderfaget og yde sit bedste står frem som den bærende motivation, åbner oplevelsen

af et til tider hårdt og presset arbejdsliv op for tanker om vigtigheden af egenomsorg: “fordi jeg ved, at det også kun er mig, som passer på mig” (S2). En balance mellem arbejdsliv og privatliv, de kan se sig selv i, handler væsentligt også om at kunne lægge jordemoderarbejdet fra sig uden for arbejdstid, med tid og rum til at vende blikket mod egne behov.

Oplevelse af arbejdspress og de grundlæggende vilkår i jordemoderarbejdet er for flere knyttet til overvejelser om ikke at belaste sig selv for meget, enten ved at søge arbejde uden for fødegangen, læse videre eller forlade faget: “Hvis man når derud, hvor man kan mærke, at det virkelig påvirker både en selv, men også ens familie, hvad det egentlig er, man laver til daglig, så tror jeg, at det kunne være der, hvor man ligesom skal finde ud af, om man skal noget andet.” (S7).

Det forekommer som en logisk konsekvens af tankerne om betydningen af arbejdet for den enkelte at gøre sig overvejelser om individuelle strategier. Samtidig udtrykkes dog behov for faglig sparring og relationel støtte, særligt i den første tid som nyuddannet. Mentorordninger, supervision og løbende sparring med erfarne jordemoderkolleger nævnes som tryghedsskabende. At kunne dele faglige udfordringer og dét, som opleves svært, med kolleger, som selv er nyligt uddannede, har dog særlig betydning: “Det behøver måske faktisk ikke være en der har været uddannet i 10 år, men måske bare en der har været uddannet i to år eller et år, fordi jeg tænker, at man kommer igennem de fuldstændig samme frustrationer og tanker.” (S6).

“Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”

Specifikt nævnes medstuderende, som dem de studerende fremadrettet vil kunne finde særlig støtte hos, fordi de her kan spejle sig i oplevelser og “ventilere lidt til nogen som ved præcis hvad det er man står i.” (S8). Kollegiale relationer har tydeligvis stor betydning, ikke mindst i forhold til at dele tanker om nogle af de uomgængelige vilkår i faget.

Diskussion

Centrale fund i studiet er, at ambivalensen knyttet til meningsfuldhed, selvstændighed og ansvar medfører bekymring og tvivl om at kunne holde til – og blive i – faget. Det foranlediger tanker om at passe på sig selv, hvilket bl.a. kommer til udtryk i overvejelser om at forlade fødegangsarbejdet. Et væsentligt fund er dog samtidig et behov for, sammen med andre nyuddannede, at støtte hinanden i at bære de grundlæggende og eksistentielle vilkår i faget. Jordemoderens store ansvar, kompetenceområde og arbejdets følelsesmæssige krav står frem som noget, der opleves så komplekst, at det må erfares fremfor at læres, i skolestisk forstand. Refleksion over denne kompleksitet, igennem uddannelsen, forekommer væsentligt, også set i lyset af en undersøgelse, der viser, at unge kvinder i jobs med høje følelsesmæssige krav, som arbejde i sundhedsvæsenet, oftere melder sig syge (Sørensen et al., 2023). Ansvaret knyttet til arbejdet udtrykkes som en positiv præmis, men opleves samtidigt skræmmende. Flere udtrykker bekymring for, om de kan bære det ansvar, der ultimativt kan handle om mor og barns liv. Også andre studier har vist, at nyuddannede jordemødre føler sig kompetente, men har brug for at opbygge tillid til egne evner (Hammond et al., 2011; Kuliukas et al., 2021; Lauder et al., 2008; Mørkholm, 2017; Patterson

et al., 2019). De stiller høje krav til sig selv og forsøger at gøre det godt i alle situationer, og vil som nyuddannede være meget omhyggelige og søge at bekræfte egne skøn og handlinger, ved at spørge kollegaer til råds. Behovet for støtte fra kolleger er også vist af Patterson et al. (2019), som peger på, at nyuddannede jordemødre har gavn af en mentor det første år.

Tanker om selvstændighed og ansvar er forbundet med bekymring for, hvilke konsekvenser arbejdet som jordemoder kan få. Travlhed opleves belastende, også pga. den betydning, det kan få for kvaliteten af omsorgen. Og grundlæggende vilkår i arbejdet er tydelige i de studerendes overvejelser. At faget italesættes som brutalt og essentielt set kan dreje sig om at være tæt på liv og død, kommer til udtryk i tanker om at kunne blive skyldig i andre menneskers ulykke. Det giver overvejelser om at kunne være i et fag, hvor risikoen for død er et vilkår. Som sundhedsprofessionel, bl.a. jordemoder, risikerer man traumatisering som følge af voldsomme hændelser (Schrøder et al., 2022). Det er derfor forståeligt, at dette vilkår står frem hos de studerende, når de forholder sig til deres kommende ansvar.

Katznelson et al. (2022) påpeger, at præstationskrav i uddannelses- og hverdagslivet præger unges liv. De unge, der nu befinder sig på videregående uddannelser, er rundet af en uddannelsesmodel med fokus på individuelle færdigheder, evaluering, individualisering og ansvarliggørelse i forhold til egen læring. Netop individualiseringen, ansvarliggørelsen og præstationskrav kan ses at være med til at drive bekymring og tvivl om at kunne være i faget. At have som mål at ‘gøre

det godt i alle situationer’ kan tænkes at blive en stor belastning, bl.a. fordi det er knyttet alene til den enkeltes præstation og ikke indeholder en øvre grænse for, hvor meget der skal præsteres. Hjortkær (2020) skriver om et ‘påbuds-samfund’, set i modsætning til tidligere tiders ‘forbuds-samfund’, som var præget af klare regler. I påbudssamfundet handler det om at leve op til både formelle og sociale krav og forventninger, hvilket kalder på selvdudfoldelse og kan lede til selv-overbebyrdelse. Ambitionen om at ‘gøre det godt i alle situationer’ kan for den nyuddannede jordemoder være et imperativ og føre til følelsen af utilstrækkelighed. Og når det at være ‘god nok’ handler om at skulle løfte et stort professionelt ansvar og måles op imod den yderste konsekvens, som kan handle om liv eller død for en mor eller et barn, kan utilstrækkelighedsfølelsen forekomme endnu tungere at bære.

Tanker om arbejdet som jordemoder, og særligt hvordan det kan få betydning, udmønter sig i to spor. Dels drejer det sig om strategier til at passe på sig selv, dels om behovet for kollegial støtte og faglig sparring. Flere giver udtryk for at skærme tid, hvor de ikke er på arbejde, til restitution. Det er påfaldende, at flere, allerede inden de er færdiguddannede, gør sig tanker om, hvad de kan lave, som ikke er fødegangsarbejde, hvis belastningen opleves for høj. Hartmut Rosa (2014) begrebsætter i sin teori om acceleration det, han kalder tilsigtet deceleration. Det indebærer bl.a., at professionelle, som reaktion på modernitetens accelerationsprocesser, tager en ‘timeout’ for derefter igen at kunne deltage eller laver en bevidst hastighedsnedsættelse. Det kommer til udtryk i, hvordan flere, som en strategi til at mestre den hastighed,

At have som mål at **‘gøre det godt i alle situationer’** kan tænkes at blive en stor belastning, bl.a. fordi det er knyttet alene til den enkeltes præstation og ikke indeholder en øvre grænse for, hvor meget der skal præsteres.

de oplever, bevidst ‘holder dørene åbne’, som en mulighed for at opnå en form for deceleration, ligesom vægtlægningen af at skabe tydelige frirum fra arbejdet kan ses som et behov for at træde ud af et accelererende, belastende arbejdsliv.

Samtidig med overvejelser om egenomsorg udtrykkes stort behov for kollegial støtte og sparring, både af faglig og relationel karakter. Særligt er det vigtigt med mulighed for, sammen med andre nyuddannede jordemødre, at reflektere over erfaringer og det, som opleves svært. Der er altså ikke kun behov for nogen at vende faglige problematikker med, men også et særligt rum, hvor det at være nyuddannet ikke er et problem, der skal løses, men et fælles udgangspunkt, der sammen kan deles.

Prinds et al. (2023) viser, hvordan det at betragte jordemoderfaget i et eksistentielt perspektiv åbner for erkendelse af, at det ukontrollerbare er et vilkår, at det i jordemoderfaget indimellem *handler* om liv og død – og at det kræver tid og ro til refleksion i et fagligt fællesskab, for som jordemoder at kunne fortsætte med at være professionel. Der kan ses et umiddelbart skisma imellem individuelle mestringsstrategier samtidig med italesættelse af behov for fællesskab.

At kollegial sparring og refleksion italesættes som støttende, er dog i overensstemmelse med viden fra belastningspsykologi. Faktorer som høj arbejdsbelastning, stort ansvar og uforudsigelighed kan ses i jordemoderfaget og kan føre til omsorgstræthed og

mental slagside. Foruden organisations- og ledelsesmæssig støtte er netop kollegial sparring og supervision noget af det, der kan modvirke u hensigtsmæssige følger af belastende faktorer (Høgsted, 2021).

Det umiddelbart modsætningsfyldte i dels at gøre sig tanker om at forlade fødegangsarbejdet, dels at have behov for, sammen med kolleger, at være sammen om det, der må betragtes som grundlæggende, iboende vilkår ved jordemoderfaget, indeholder muligvis et uudnyttet potentiale: anerkendelsen af, at nogle vilkår ved jordemoderfaget kan være så udfordrende, at de med fordel kan deles og bæres sammen med andre og være et bæredygtigt alternativ til at vælge arbejdet fra.

“Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”

Begrænsninger ved studiet

At de to førsteforfattere hver varetog 4 interviews, kan potentielt have medført, at forskelle i måden at gennemføre interviews på influerede de mulige indsigter. Dette blev forsøgt imødegået ved, at begge interviewere var til stede ved de første tre interviews. Ved gennemlæsning af alle transskriptioner forekom disse ikke væsensforskellige, angående udfoldelse af perspektiver og nuancer. Størstedelen af interviews gennemførtes online, efter deltagernes eget valg. Forfatterne var opmærksomme på, at fysisk tilstedeværelse kunne give et mere ‘autentisk’ nærvær. Denne forståelse blev dog nuanceret efter gennemførelse af alle interviews, hvor der ikke blev oplevet forskel i deltagernes lyst til at fortælle om endog ret personlige forhold. At interviewerne på forhånd var kendt af de studerende, kan have haft betydning:

For nogle kan det have bidraget til et trygt rum at dele personlige tanker i, men det modsatte kan også have gjort sig gældende for nogle af de studerende, som fravalgte deltagelse, ligesom deltagelse kan være fravalgt af studerende, der fandt det sårbart at dele tanker om kommende arbejdsliv. Muligvis kan det have betydet, at studiets fund, særligt den gennemgående ambivalens, ville have været endnu mere udtalt, hvis studerende, der oplevede det svært at tale om kommende arbejdsliv, var deltagere. At nogle deltagere havde baggrund fra andre sundhedsfag, virkede ikke til at have betydning for fund. Inddragelse af studerende fra de øvrige 3 jordemoderuddannelser i DK kunne muligvis have bidraget til større bredde i fundene. Studiet vurderes dog at afdække nogle grundlæggende temaer, som afspejler jordemoderstuderendes tanker om deres kommende profession og jordemoderarbejde.

Konklusion

Studiets undersøgelse af jordemoderstuderendes tanker om kommende profession og arbejdsliv viser, hvordan ambivalens er central, omfattende glæde over den kommende selvstændighed og det meningsfulde arbejde som jordemoder, og samtidig kan ansvaret, der grundlæggende kan handle om liv og død for mødre og børn, medføre tanker om betydningen for den enkelte og bekymring om at kunne holde til arbejdet. Bekymringen medfører tanker om egenomsorg – ultimativt i form af at forlade arbejdet, men også om kollegial støtte.

I tillæg til eksisterende viden om det hensigtsmæssige i støtte via faglig sparring peges i studiet på, hvordan der opleves behov for at dele grundlæggende vilkår ved jordemoderfaget, gerne med andre nyuddannede jordemødre. Opmærksomhed herpå er relevant allerede undervejs i jordemoderuddannelsen, ligesom det med fordel vil kunne udforskes nærmere i relation til nyuddannede.

REFERENCER

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>

Braun, V. & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(4), 589-597. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806>

Böwadt, P.R. & Vaaben, N.K. (2021). *Ny i professionen: De første år som lærer*. Københavns Professionshøjskole.

Gottfredsdottir, H., Prinds, C., Wikberg, A. & Aune, I. (2022). Midwifery education in the Nordic context. I: Ingela Lundgren, E. Blix, Helga Gottfredsdottir, Anita Wikberg, & Ellen Aagaard Nøhr (red.), *Theories and perspectives for midwifery: A Nordic view* (s. 57-64). Studentlitteratur.

Hammond, A., Gray, J., Smith, R., Fenwick, J. & Homer, C.S. (2011). Same... same but different: Expectations of graduates from two midwifery education courses in Australia. *Journal of Clinical Nursing*, 20(15-16), 2315-2324. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2011.03774.x>

Hjortkjær, C. (2020). *Utilstrækkelig: Hvorfor den nye moral gør de unge psykisk syge*. Klim.

Høgsted, R. (2021). *Grundbog i belastningspsykologi: Forebyggelse af primær og sekundær traumatisering ved psykisk krævende arbejde* (4.). Ictus.

Jordemoderuddannelsen (2021). *Studieordning, Jordemoderuddannelsen UC SYD*. Institut for Sundhedsuddannelse, UC SYD. https://www.ucsyd.dk/sites/default/files/inline-files/Studieordning_Jordemoderuddannelsen_01.02.2023.pdf

Katznelson, N., Pless, M. & Görlich, A. (2022). *Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering: Om ny udsathed i ungdomslivet*. Aalborg Universitetsforlag.

Kuliukas, L., Bayes, S., Geraghty, S., Bradfield, Z. & Davison, C. (2021). Graduating midwifery students' preferred model of practice and first job decisions: A qualitative study. *Women and Birth*, 34(1), 61-68. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2020.07.005>

Lauder, W., Watson, R., Topping, K., Holland, K., Johnson, M., Porter, M., Roxburgh, M. & Behr, A. (2008). An evaluation of fitness for practice curricula: Self-efficacy, support and self-reported competence in preregistration student nurses and midwives. *Journal of Clinical Nursing*, 17(14), 1858-1867. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2007.02223.x>

Lind, L.E. (2021). Hver tredje jordemoder forlader fødegangen efter få år. *Tidsskrift for Jordemødre*, 2021(3). <https://jordemoderforeningen.dk/tidsskriftsartikel/hver-tredje-jordemoder-forlader-fodegangen-efter-faa-aar/>

Malterud, K. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder for medicin og helsefag* (4.). Universitetsforlaget.

Mastrup Knudsen, M.L. (2022). Identitetens konstruktion i mødet med kvinden og institutionen. I: K. Schrøder, A.-M. Rosbjerg Vilhelmsen & M.L. Mastrup Knudsen (red.), *Jordemoder: Profession, identitet og fortællinger* (s. 73-85). Akademisk Forlag.

Mørkholm, H. (2017). *At være nyuddannet jordemoder — Et fortolkende fænomenologisk studie*. [Kandidatspeciale]. Syddansk Universitet.

Norris, S. (2019). In the wilderness: An action-research study to explore the transition from student to newly qualified midwife. *Evidence Based Midwifery*, 17(4), 128-134.

Pallesen, A.D., Flach, A.S. & Ernst, A.E. (2018). *Borgerforslag stemt igennem: Nu skal gravide og fødende have rettigheder*. DR. <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/hovedstads-omraadet/borgerforslag-stemt-igennem-nu-skal-gravide-og-foedende-have>

Patterson, J., Macznik, A.K., Miller, S., Kerkin, B. & Baddock, S. (2019). Becoming a midwife: A survey study of midwifery alumni. *Women and Birth*, 32(3), e399-e408. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.07.022>

“Mange af de ting, jeg glæder mig til, er også mange af de ting, der skræmmer mig”

Prinds, C., Timmerman, C., Hvidtjørn, D., Ammentorp, J., Christian Hvidt, N., Larsen, H. & Toudal Viftrup, D. (2023). Existential aspects of parenthood transition seen from the health professionals' perspective — An interview and theatre workshop study. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 37, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2023.100884>

Ravn, O. (2020). Olga Ravn: Den tid er forbi, hvor vores kroppe og psyker skal ofres for at bringe nye børn til verden. *Politiken*, 2. oktober 2022. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7943049/Den-tid-er-forbi-hvor-vores-kroppe-og-psyker-skal-ofres-for-at-bringe-nye-b%C3%B8rn-til-verden>

Rosa, H. (2014). *Fremmedgørelse og acceleration*. Hans Reitzel.

Røn, V. (2016). *Uddannelsesetnografiske studier af sygeplejestuderendes studieliv og dannelsesprocesser* [Ph.d.]. Københavns Universitet.

Schrøder, K., Bovil, T., Jørgensen, J.S. & Abrahamsen, C. (2022). Evaluation of 'the Buddy Study', a peer support program for second victims in healthcare: A survey in two Danish hospital departments. *BMC Health Services Research*, 22(1), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s12913-022-07973-9>

Stulz, V., Francis, L., Pathrose, S., Sheehan, A. & Drayton, N. (2021). Appreciative inquiry as an intervention to improve nursing and midwifery students transitioning into becoming new graduates: An integrative review. *Nurse Education Today*, 98, 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104727>

Sørensen, J.K., Pedersen, J., Burr, H., Holm, A., Lallukka, T., Lund, T., Melchior, M., Rod, N.H., Rugulies, R., Sivertsen, B., Stansfeld, S., Christensen, K.B. & Madsen, I.E. (2023). Psychosocial working conditions and sickness absence among younger employees in Denmark: A register-based cohort study using job exposure matrices. *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*, 49(4), 249-258. <https://doi.org/10.5271/sjweh.4083>

World Medical Association (2013). World Medical Association Declaration of Helsinki: Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects. *JAMA*, 310(20), 2191-2194. <https://doi.org/10.1001/jama.2013.281053>